

DM

röviden

Odesszai pártmunkás előadó körútja Csongrád megyében

Csongrád testvérmegyéjéből előadó érkezett Szegedre. Prodanec Sztjepán Grigorjevics, az Ukrán Kommunista Párt Odessza területi bizottságának munkatársa, a közgazdasági tudományok kandidátusa, akit tegnap a megyei pártbizottságon fogadtak, dr. Koncz János és Papp József, a pártbizottság osztályvezetői, és ismertették Csongrád megye jellegzetességeit, az előttünk álló feladatokat és problémákat. Ezt követően vendégünk ellátogatott a Sajtóházba, ahol Rácz Lajos, a Csongrád megyei Hírlap főszerkesztője és több más vezető újságíró fogadta.

Az odesszai pártmunkás négy előadást tart megyénkben — Szentesen, Csongrádon, a Szegedi Kendergyárban és az SZMT megyei iskoláján — a Szovjetunió IX. ötéves tervéről és Odessza területe gazdaságpolitikai kérdéseiről, s tállakozik a pártiskola tanáraival is.

AZ MTESZ-ELNÖKSÉG ÜLÉSE

A következő esztendő munkatervi koncepciójának kialakításáról tárgyalt tegnap, csütörtök délutáni ülésén az MTESZ megyei elnöksége. A munkaterv végleges összeállításánál többet számítanak a taggyűlések kezdeményezésére, a szervezet tevékenységét mindennapjaink problémáihoz az eddiginél is közelebb szeretnék ezzel hozni.

KIÁLLÍTÁS AZ EGYETEMI KLUBBAN

Közvetlen környezetéből választotta tárgyait Swierkiewicz Róbert, akinek fotográfikáit a szegedi József Attila Tudományegyetem KISZ-klubja mutatja be. A kiállítást holnap, szombaton este 7 órakor nyitja meg Pataki Ferenc festőművész.

ARANYDIPLOMA

Sokéves munkájának elismerésül aranydiplomával tüntették ki a szegedi József Attila Tudományegyetemen 50 évvel ezelőtt diplomát szerzett dr. Jenei István jogászt, marosvásárhelyi lakost.

Megmosta

Férj: Marika, a salátának szokatlan íze van. Talán nem jól mostad meg?

Feleség: Hát hogyan mostam volna meg jól, egy egész doboz mosóport szórtam rá.

Íránytű nélkül a tengeren túlra

A zoológiai kutatásoknak sok évtizedes, sőt évszázados témája a madarak vándorlása. Különösen az a kérdés foglalkoztatta a tudósokat, hogy milyen belső iránytű „vezérlésével” tájékozódnak az égi országotokon, mi adja a biztonságot, amellyel maratoni repüléseik végén célba érkeznek. A nyitott kérdésekre a választ csak nemrégiben sikerült megtalálni.

A kísérleteket seregyekkel folytatták egy olyan kör alakú madárházban, amelybe a napfény a falak fűgőgöges résein át hatolt be. A vándorlás idején a legtöbb madár leült, és abba az irányba nézett, amelyet akkor követett volna, ha szabadon repülhet. Ezután a fényresekken kívül tükröket állítottak fel, amelyek a napsugarak irányát látszólag 90 fokkal eltolták. Megfigyelték, hogy ekkor a madarak irányukat — ugyan csak 90 fokkal — megváltoztatták, amiből világosan kitűnt, hogy a Napot „vezetőül” alkalmazzák. A Nap helyének folyamatos változását a madarak biológiai órájuk segítségével ki-egyenlítik, ami szükséges is, hogy a hosszú út alatt repülési irányukat megtarthassák.

Száraz, hideg idő

Várható időjárás péntek estig: Kevés felhő, száraz hideg idő. Mérsékelt, változó irányú szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 4–9 fok között. Távolabbi kilátások kedd reggelig: csendes, páras, az időszak végén ködös idő.

ÁSOTTHALMI TAPASZTALATOK

A törvényesség helyzetét és a nőpolitikai határozatok végrehajtásának tapasztalatait vizsgálja mai, pénteki ülésén az ásotthalmi közösségi pártbizottság. A pártbizottsági ülés a pártoktatás előkészítésének tapasztalatait tájékoztató formájában összegezi.

A REKLÁMRÓL

Csütörtökön befejeződött a több mint négyszáz hazai szakember és több bolgár, jugoszláv, NDK-beli és csehszlovák vendég részvételével Debrecenben megrendezett nagyszabású reklámkonferencia. Az ülésen elhatározták, hogy háromévenként tartanak hasonló vitát. Most befejeződött tanácskozáson egyetértés volt többek között abban, hogy a reklámszövegekben nagyon sok az idegen szó, éppen ezért javasolták, hogy Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság hozzon létre egy bizottságot, a megfelelő magyar szavak megkeresésére, megalkotására.

Kiderült az is, hogy a ma-

darak nemcsak a Nap szerint, hanem a csillagok és a csillagképek bonyolult állása szerint is tudnak tájékozódni, tehát éjszaka is megtarthatják az útirányt repülési irányuknak megfelelően. Amikor a csillagok az égbolton elmozdulnak, a szárnyas vándorok biológiai órájuk segítségével ki-egyenlítik az „égi” mozgásokat. Persze, a madarak számára veszélyes a felhős, csillagtalán égbolt, mert elveszítik tájékozódási képességüket.

Fakitermelés óriás ballonokkal

Az amerikai erdőgazdaságokban mindaddig csak nagy nehézségek árán tudták elszállítani a kitermelt, legályozott farönköket, a fenyőerdőkkel borított hegyoldalakról. Nyolcvévi kísérletezés után most sikerült olyan megoldást találniuk, amely jelentősen megkönnyíti a munkát, és azt is elkerülhetővé teszi, hogy a hegyoldalon lecsúsztatott rönkök kipusztítsák a fiatal facsemetéket és lesodorják az erdők laza termőtalaját. Daeron nevű műszárból szőtt anyagból 33,5 méter átmérőjű ballonokat — lég-

McPatty, a skót, újabban egy penziót vezetett. Ez egy skót számára valóban szokatlan volt. Hamarosan el is terjedt a hír, és a barátok se-regestől jöttek.

McNepp is jött. McNepp különben soha nem kereste McPattyt. De minek is jött volna?

Azért csak, hogy jó napot kívánjon, vagy hogy az asztalnál ülve a saját cigarettáját szívja. Azt az ember otthon is megetheti.

De mégis megjelent McNepp. Hallotta, hogy az emberek valamit beszélnek. McPatty — így mesélték —, a pazarlók közé került. Amikor McBottlesék korábban McPattyt meglátogatták, azt mondta McPatty a fiának:

— Eredj, Jim, menj le a pincébe, és hozz fel egy üveg bort!

És amikor McMoonsék a múlt héten McPattynál voltak, azt mondta McPatty:

McPatty bőkezű

— Eredj, Jim, menj le a pincébe, és hozz fel egy üveg gint!

S amikor tegnapelőtt McHigginsék itt voltak, azt mondta McPatty:

— Eredj, Jim, menj le a pincébe, és hozz fel egy üveg konyakot!

Mindez természetesen eljutott McNepp fülébe. És ez az érdekes fejlemény, nem hagyta nyugodni. Most McPatty ajtaja előtt állt.

— Jó napot, McPatty! — mondta.

— Hogy vagy, öreg fiú?

— Jó napot, McNepp! — válaszolta McPatty. — Gyere be, ülj le.

Iszunk egy kortyot együtt. Hé, Jim!

— Igen, papa!

— Eredj, Jim, menj a pincébe, és hozz fel egy üveg whiskyt. De a

jobbik fajtából, a barátom, McNepp érkezett az imént.

Jim eltűnt, és McNepp nagyot csettintett a nyelvével. De Jim csakhamar üveg nélkül érkezett vissza.

— Mi az, Jim? — ordított McPatty a fiára. — Hol van a whisky?

Jim megvonta a vállát:

— Nincs whisky, papa!

— Na, de konyakunk, az akad?

— Konyak sincs, papa!

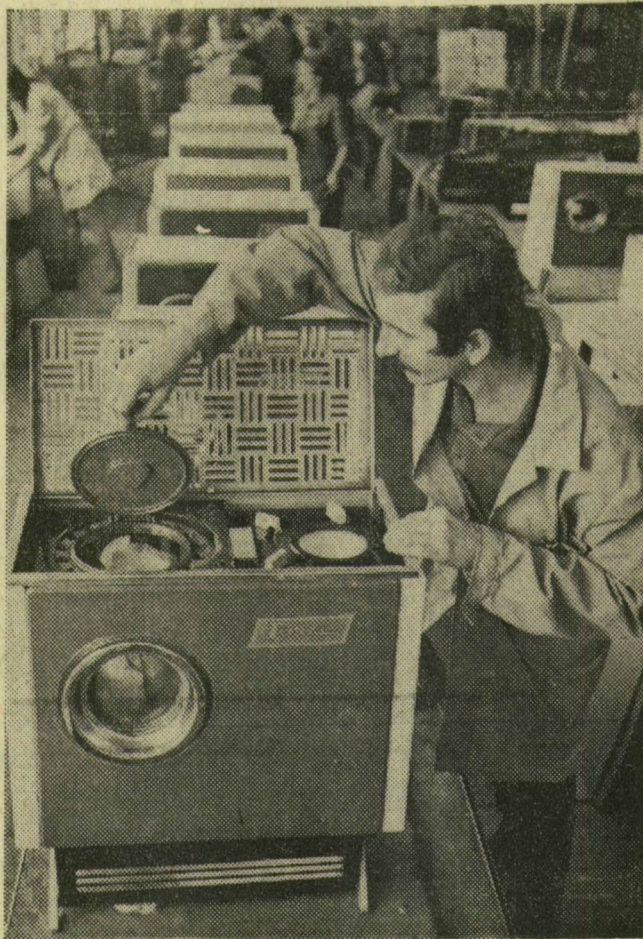
— Mi van a ginneel és a borral?

— Az sincs, papa. Bor, gin, konyak, whisky egyáltalán nincs.

McMillerék a kerítés rossz léceit megjavították.

F. K.

Olajkályhák — sorozatban

Az elmúlt években megnövekedett a kereslet hazánkban a korszerű olajkályhák iránt. A szekszárdi Vasipari Vállalat az utóbbi három évben megötszörözte kályhatermelését. A nemrég üzembe állított, korszerű technológiát biztosító új gyártócsarnok tette lehetővé, hogy az idén mintegy 96 ezer darab készülhessen a „Gemenc”, a „H 68”-as és a „H 73”-as típusú olajkályhából. Képünkön: Sorozatban, szalagon készül a „Gemenc”.

NEMZETKÖZI VEGYÉSZETI KONFERENCIA

Csütörtökön háromnapos nemzetközi régészeti konferencia kezdődött a Magyar Nemzeti Múzeumban. A tanácskozást Gerevich László akadémikus nyitotta meg. A Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete és a Magyar Nemzeti Múzeum közös rendezésében megszervezett nemzetközi tanácskozás előadásai a különböző anyagok — a kerámia, üveg, csont, és a vas és az arany — megmunkálásával és a pénzveréssel foglalkozó mesterségek kialakítását és fejlődését vizsgálják az V–XIV. századi Európában.

gömböket — készítettek és azokat a levegőnél jóval könnyebb gázzal töltötték meg. A ballonnal felálló drótkötélhez erősítik hozzá a farönköket, úgy, hogy a drótkötél egy motoros csőről mozgatott drótkötéllel is kapcsolatban van. Miután a ballonnal levő gáz felhajtóerejével kiemelték a fák közül a rönköket, a kötélág feltekerésével egyenletes süllyedésre készítetik a rakományt. A teher lecsatolása után a ballont ismét a hegyoldal megfelelő pontjára irányítják újabb „csomag” felvétele céljából.

VÉRADÁSOK

Véradónapot tartottak az újszegedi szövetségben, azzal a céllal, hogy egyik megbetegedett kollégájukon segítsenek. A véradáson — amelyen részt vettek a vállalat vezetői is — 24 önkéntes véradó volt. Véradónapot szervezett a MÁV-igazgatóság pártszervezete, szakszervezeti bizottsága és Vöröskereszt alapszervezete. A véradónapon 64-en adtak vért a rászorulóknak.

VETÍTÉS A MÚZEUMBAN

Művészettörténeti filmeket vetítenek ma, pénteken délután 6 órai kezdettel a szegedi Móra Ferenc múzeum központi épületében. Az érdeklődők többek között megtekinthetik Az ősember művészete című filmet is.

KÖRÚT TARJÁNBAN

Ismeretes, hogy a városi tanács végrehajtó bizottsága úgy döntött: a főváros centenáriuma alkalmából a külső körút tarjánai szakaszát Budapesti körútnak nevezik el. Az új körút ünnepélyes avatására — amelyre várhatóan novemberben kerül sor — már megkezdődtek az előkészületek a két — Tóth Sándor szobrászművész által tervezett emlékkő — felállításával, az utcanev- és házszámablak elhelyezésével.

Szegedi tudósok külföldön

Dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus, a József Attila Tudományegyetem tanár-székvezető egyetemi tanára a napokban utazott el két hétre Romániába, a Magyar Tudományos Akadémia küldetésében, a Román Tudományos Akadémia meghívására, hogy tudományos megbeszéléseken vegyen részt és előadásokat tartson.

Dr. Fehér Ottó tanszékvezető docens a Magyar Tudományos Akadémia kulturális programja keretében tesz egyhónapos látogatást az Ukrán Tudományos Akadémia kiev-i fiziológiai intézetében. Dr. Turly Géza, az állatléleltani tan-

szék adjunktusa a hét végén utazik tanulmányútra a Csehszlovák Tudományos Akadémia fiziológiai intézetébe, ahonnan november 20-án tér vissza.

A JATE kísérleti fizikai intézetéből két tudós utazott külföldre. Dr. Kozma László docens közös kutatási témákról konzultál két héten át a Bjelorusz Tudományos Akadémia minszki fizikai kutatóintézetében. Ugyancsak két hétig tartózkodik a jénai egyetemen dr. Dombi József docens, s az ottani fizikai oktatást tanulmányozza, valamint tudományos kutatásokkal kapcsolatos megbeszéléseken vesz részt.

Az erős dohányosok „kirakatbetegsége”

A férfiak rémképe, főként az erős dohányosok, a „kirakatbetegség”: ez súlyos vérkeringési zavar a comb alsó részén. A betegség furcsa neve onnan ered, hogy az ebben szenvedők fájdalmat időnként annyira kinéznek, hogy kénytelenek megállni az utcán, s ilyenkor az igazi okot a kirakatok nézetésével leplezik.

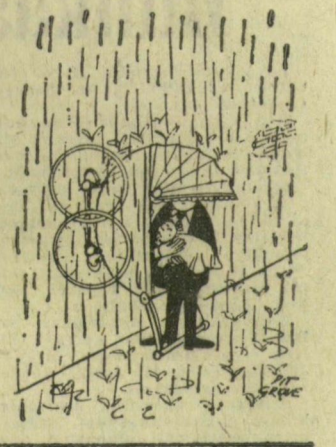
Mindenki maga megvizsgálhatja, hogy felléptek-e nála e betegség kezdeti jelei: csupán magasra kell emelnie lábát, s megvárni, míg a bőr sápadtá válik. Ha lábunkat ismét lehelyezük, s a sápadtság soká tart, még akkor orvoshoz kell fordulni; a betegség jelei megjelentek.

A visszércsomókkal ellentétben, amelyet a vénás pangás vált ki, a „kirakat”-betegség a arteriális véráramlásban van a zavar. Az érsebészet az utóbbi évtizedben figyelemre méltóan

fejlődött. Mégsem szabad könnyedén venni az érpánaszokat. Ha időben felkeresünk a belgyógyászt, akkor gyakran elkerülhetjük a sebész beavatkozását.

(N. E.)

Esőben

Valutát hozó nyulak

Csongrád megyében a vadásztársaságok, a Derekegyházi Állami Gazdaság és a MAVOSZ árpádhalmi telepe az idén a tervszerű vadgazdaság terén rekordot állított fel azzal, hogy 70 000 fácáncsibét kelletett, nevelt fel és bocsátott szabadon. Ugyanakkor kedvezően alakult a természetes szaporulat is. Mindennek köszönhető, hogy fácánkakasból legalább 100 000 kerülhet terítékre, több mint bármelyik korábbi szezonban.

Az elmúlt években korlátozták a nyulvadászatot. Az intézkedés eredményeként

az állomány most már kiheverte az emlékezetes belvi- zes-árvizes esztendő káros hatását. A tapsifülek azonban bizonyos kíméletet még mindig élveznek, mert keveset lőnek ki közülük, élvé azonban — hatalmas befogóképességgel — csaknem tizenötezer ejtenek fogságba. Az exportra kerülő élő nyulakért a lőtt nyúl árának hatszorosát kapják a vadásztársaságok, előreláthatólag több mint 5 millió forintot.

A valutát hozó magyar nyulakat Franciaországba és Svájcba szállítják, az ottani állomány felújítására.

DÉLMAGYARORSZÁG

Magyar Szocialista Munkáspárti Szeged városi Bizottságának naplaja. — Megjelenik hétfő kivételével naponta. Hétköznapokon (vasárnapoként 12 oldal). — Főszerkesztő: F. Nagy István. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: 6700 Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. — Telefon: 3-333, 13-003. — Felelős kiadó: Kovács László. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda. Szeged, Bajcsy-Zs. ut. 22. — Tel.: 2303. Előfizetési díj egy hónapra 20 forint.